

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyně JUDr. Magdalenou Ježkovou ve věci

žalobce: **N. A.**
zastoupen advokátem Mgr. Vratislavem Tauberem
sídlem Lidická 960/81, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 5. 2025, č. j. OAM-1491/ZA-ZA11-ZA19-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 5. 2025, č. j. OAM-1491/ZA-ZA11-ZA19-2024, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení k rukám jeho právního zástupce Mgr. Vratislava Taubera, advokáta, ve výši 12 269 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal u krajského soudu žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona

č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobci neuděluje.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.
3. Žalobce se žalobou domáhá zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky ze dne 14. 5. 2025, č.j. OAM-1491/ZA-ZA11-ZA19-2024, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů. Rozhodnutí napadá v plném rozsahu a namítá jeho nezákonnost, zejména pro vady v posouzení důvodů žádosti a nedostatečně zjištěný skutkový stav.
4. Žalobce v žalobě uvádí, že v rámci správního řízení předložil několik důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které žalovaný rozdělil do čtyř tematických okruhů: (1) obecná nesvoboda projevu a náboženství v Ázerbájdžánu, (2) špatná ekonomická situace v zemi původu, (3) partnerský vztah žalobce s českou státní příslušnicí a (4) ohrožení jeho osoby nezákonným uvězněním. Zatímco první tři okruhy byly ze strany žalovaného posouzeny, čtvrtý okruh – týkající se obavy z nezákonného odsouzení a uvěznění – byl označen za nevěrohodný, aniž by se jím žalovaný dále zabýval.
5. Žalobce namítá, že závěr o nevěrohodnosti jeho tvrzení žalovaný založil mimo jiné na rozporech mezi jeho první žádostí o mezinárodní ochranu podanou v srpnu 2023 a nyní projednávanou druhou žádostí. Žalobce však tvrdí, že nebyl se všemi identifikovanými rozpory konfrontován a nebyla mu dána možnost se k nim vyjádřit, čímž došlo k porušení jeho procesních práv. Uvádí, že rozdílné akcenty v jednotlivých žádostech (např. důraz na náboženský útlak v první žádosti a na nezákonné odsouzení ve druhé) nepředstavují skutečný rozpor, nýbrž odlišné aspekty jeho situace, které se vzájemně nevylučují. Stejně tak namítá, že nebyl upozorněn na rozpor týkající se informace o tom, kdy se dozvěděl, že je hledán policií – zda již ve vlasti, nebo až po příjezdu do České republiky.
6. Dále žalobce namítá, že žalovaný nedostal své povinnosti zjistit řádně skutkový stav ve smyslu § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). V této souvislosti poukazuje na to, že žalovaný vycházel pouze ze dvou zpráv o zemi původu, konkrétně z Informace OAMP „Ázerbájdžán, bezpečnostní a politická situace v zemi, stav listopad 2024“ a ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA „Ázerbájdžán, výroční zpráva o svobodě vyznání za rok 2023“. Tyto zprávy však podle žalobce neposkytují dostatečný podklad pro posouzení věrohodnosti jeho tvrzení o nezákonném odsouzení, přičemž žalovaný z nich ani při hodnocení nevěrohodnosti nevycházel.
7. Žalobce uzavírá, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné, neboť se nezabývá všemi relevantními skutečnostmi a je založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Současně požaduje náhradu nákladů řízení.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že nesouhlasí s žalobními námitkami a trvá na zákonnosti napadeného rozhodnutí. Uvedl, že v řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany nebyly shledány důvody pro její udělení podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu. Správní orgán vycházel zejména z výpovědí žalobce, jím předložených materiálů a informací o politické a bezpečnostní situaci v Ázerbájdžánu.

9. Žalovaný připomněl, že se jednalo již o druhou žádost žalobce o mezinárodní ochranu, přičemž první řízení bylo zastaveno z důvodu jeho předání do Spolkové republiky Německo na základě evropského zatýkacího rozkazu. V rámci posouzení druhé žádosti žalovaný konstatoval, že tvrzení žalobce o ohrožení jeho osoby ve vlasti jsou nevěrohodná, a to zejména pro vnitřní rozpory mezi tvrzeními učiněnými v řízeních o první a druhé žádosti. Zatímco v první žádosti žalobce uváděl náboženský útlak, v druhé žádosti již náboženský aspekt zmiňoval pouze okrajově a jako hlavní důvod uváděl obavu z nezákonného uvěznění.
10. Žalovaný dále poukázal na nesoulad mezi tvrzením žalobce o důvodech jeho odsouzení ve vlasti a obsahem předloženého rozsudku, z něhož vyplývá, že žalobce byl odsouzen za drogovou trestnou činnost, nikoli za projev názoru, jak tvrdil. Navíc žalobce v průběhu řízení nově uvedl další odsouzení z doby výkonu vojenské služby, které v předchozích výpovědích zamlčel. Správní orgán má za to, že žalobce měl možnost rozpory ve svých tvrzeních vysvětlit, neboť byl na ně v průběhu pohovoru opakovaně upozorňován.
11. Žalovaný uzavřel, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem o azylu a správním řádem, na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).
13. Žaloba je důvodná.
14. Z obsahu správního spisu vyplynulo, že žalobce je státní příslušník Ázerbájdžánské republiky. Dne 1. 11. 2024 požádal o udělení mezinárodní ochrany v České republice, přičemž žádost odůvodnil tím, že má v České republice přítelkyni, s níž chce založit rodinu. Žádost podal také z důvodu nesvobody projevu a náboženství, jakož i z důvodu špatné ekonomické situace v jeho vlasti.
15. Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu žalobce dále uvedl, že je Azer, jeho náboženským přesvědčením je islám, nerozlišuje však konkrétní větev islámu a není členem žádné politické strany ani skupiny. Dorozumí se turecky a ázerbájdžánsky. Je svobodný a nemá žádné děti. Posledním místem bydliště bylo město Baku, kde byl i úředně registrován. V Ázerbájdžánu byl naposledy před více než dvěma lety. Z Ázerbájdžánu vycestoval někdy v polovině roku 2022, přesné datum si nepamatoval. Cestoval letecky do Istanbulu a poté jel kamionem do České republiky. Následně uvedl, že na území České republiky poprvé vstoupil asi před třinácti měsíci, avšak pokud uvedl, že to bylo v polovině roku 2022, je možné, že se spletl v datech, neboť si to již nepamatuje. Dne 3. 12. 2023 tankoval u německých hranic, kde uviděl rodinu hovořící turecky, která ho požádala o odvoz na nejbližší autobusovou zastávku. Žalobce jim vyhověl, avšak následně ho zastavila policie a dozvěděl se, že šlo o uprchlíky bez dokladů. Policie následně žalobce uvěznila v Drážďanech na 15 dní a poté ho propustila s tím, že mu bude zasílat poštu do České republiky. Žalobce si však poštu nepřebíral z důvodu stěhování. V mezidobí navázal vztah s dívkou, s níž se následně dostavil na policii, kde požádali o jejich zaevidování jako rodiny. Až tam se dozvěděl, že je na jeho jméno vyhlášeno mezinárodní pátrání. Následně byl uvězněn a poslán do Německa, kde strávil 5 měsíců ve vězení. Do České republiky se vrátil

na konci října 2024. Cestovní doklad nemá, protože ho má německá policie. V dřívější době nikdy nepobýval v jiném státě EU a rovněž nedisponoval uděleným vízem nebo povolením k pobytu v jiných státech, pouze v roce 2023 žádal v České republice o mezinárodní ochranu. Uvedl, že je zdrav. V roce 2019 byl odsouzen na jeden rok a devět měsíců za projev vlastního názoru. Pokud v předchozí žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že má čistý trestní rejstřík, učinil tak proto, že se bál negativních dopadů odsouzení na jeho žádost o mezinárodní ochranu. Poté mu kamarádi doporučili, aby správnímu orgánu naopak sdělil vše. V Německu byl odsouzen za maření výkonu rozhodnutí úřadů, jelikož si nevyzvedával poštu. Za pašování lidí odsouzen nebyl.

16. Při pohovoru konaném dne 6. 11. 2024 žalobce uvedl, že před deportací do Německa, žil v Praze v Říčanech. Po seznámení s jeho nynější přítelkyní s ní žil v Havlíčkově Brodě. K incidentu na německých hranicích uvedl, že se tam měl sejít se slečnou, na benzínce ho však požádala rodina s malým dítětem, aby je odvezl na nejbližší zastávku. Neuvedl si, že přitom překročil hranice s Německem. Po jeho zatčení si jeho pas nechala německá policie. K dotazu správního orgánu na to, proč v rámci první žádosti o mezinárodní ochranu tvrdil, že cestovní doklad dal řidiči kamionu v Turecku a nedostal ho zpět, uvedl, že se mu pas podařilo najít a taxikář z Turecka mu jej zaslal do České republiky. Žalobce totiž požádal kamaráda z Ázerbájdžánu, aby jel do Turecka a vyhledal řidiče taxíku. Žalobce doplnil, že osoba, která ho vezla do Evropy, byla příbuzná s taxikářem. Pas se poté rychle našel. Na dotaz správního orgánu, kdy mu byl pas vrácen, uvedl, že si to nepamatuje, bylo to asi dva nebo tři měsíce poté, co žádal o azyl. Chtěl jít na ázerbájdžánskou ambasádu a požádat o nový pas, avšak nejprve zkusil najít ten starý, a to se podařilo.
17. Žalobce dále uvedl, že Ázerbájdžán není svobodná země, v níž by se mohl svobodně projevat a vyznávat jakékoliv náboženství. V jedné restauraci se mu stal incident, když ho s tehdejší snoubenkou nechtěli pustit do restaurace, neboť měla na hlavě šátek. Na místo byla přivolána policie, která ho odvedla na policejní stanici, kde byl vyslýchán, byl fyzicky napaden a sprostě mu nadávali. Veřejně jej znemožnili před přítelkyní a hosty v restauraci. Po tomto incidentu se dozvěděl, že se na něho vyptává policie. Dle žalobce to bylo z důvodu, že se v té restauraci choval moc hlasitě a mluvil otevřeně, co si myslí o policii.
18. Na dotaz správního orgánu, za co byl v roce 2019 v Ázerbájdžánu odsouzen, uvedl, že jeho kamaráda chtěla zatknout policie, načež žalobce sdělil policii, že není třeba takto vyvádět a takto ho ztrapňovat na veřejnosti. Kamaráda následně odvedla policie a další den si žalobce zavolala policie na stanici, kde mu sdělili, že se opovážil ponížovat postup policie a že se projevoval nevhodně. Za toto mu byl uložen trest jeden rok a devět měsíců ve vězení. Po propuštění z vězení se stal incident v restauraci. Žalobce si potvrdil, že v Ázerbájdžánu nebude nikdy svoboda projevu, a tak se rozhodl odjet. Incident v restauraci se stal méně než rok po propuštění z vězení. Žalobce vycestoval z vlasti měsíc nebo měsíc a půl po incidentu v restauraci. Policie ho hledala v domě, kde byl registrován, ale nežil tam. Věděl, že bude chvíli trvat, než ho najdou, prodal nějaké věci, aby měl peníze na cestu a odjel. V běžném životě praktikuje islám, nejdůležitější je se denně modlit a držet půst o Ramadánu, podporovat (i finančně) chudé a slabé. V České republice měšitu nenavštěvuje ani neví, kde měšita je. Pokud by se měl vrátit do své vlasti, obával by se vězení, myslí si, že by tam skončil. Když ho po incidentu v restauraci policie propustila, sdělila mu, že může jít, avšak žalobce cítil, že na něho budou něco hledat. V jeho vlasti není potřeba, aby na něho něco měli, pouze stačí někoho podplatit, aby proti němu křivě svědčil, a dostali by ho do vězení. Na otázku, proč si myslí, že by na něho policie měla něco hledat, uvedl, že

to tak cítil. Jeho tehdejší přítelkyně měla v rodině úředníka, možná i kvůli tomu ho pustili. Policie se však na něho poptávala a žalobce se obává, že mu nedají pokoj a budou se snažit na něm něco najít. Se současnou přítelkyní se seznámil v lednu nebo v únoru 2024 a začátkem dubna 2024 spolu začali žít. Kromě incidentu v restauraci, a kromě uvěznění v Ázerbájdžánu v roce 2019, se mu nic nepříhodovalo. Vnímá ale, co se v zemi děje na politické scéně. Ví i o lidech, kteří nespáchali trestný čin, ale otevřeně mluvili, projevovali svůj názor a chtěli spravedlnost, byli vězněni a někteří se z vězení nikdy nevrátili.

19. Dne 13. 11. 2024 žalobce doložil správnímu orgánu prostřednictvím elektronické komunikace fotokopii listiny v německém jazyce datované dne 22. 10. 2024 a fotokopii listiny v ázerbájdžánském jazyce datované dne 17. 1. 2020. Správní orgán si opatřil překlady těchto listin a zjistil, že v případě první listiny jde o příkaz Okresního soudu Pirna k propuštění žalobce v trestní věci pašování cizinců život ohrožujícím způsobem. V případě druhé listiny zjistil, že jde o rozsudek Okresního soudu města Baku, obvod Chatai, ze dne 17. 01. 2020, č. spisu 1(011)-43/2020, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání trestného činu dle čl. 234.1 trestního zákoníku Ázerbájdžánské republiky, neboť bez úmyslu prodeje nelegálně nabyt, přechovával a převážel omamnou látku heroin v množství přesahujícím pro osobní spotřebu a byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce jednoho roku a šesti měsíců s počátkem doby výkonu trestu od 15. 10. 2019. Současně byla žalobci uložena povinná léčba ze závislosti na narkotikách a nařízena jeho registrace v místně příslušném narkologickém dispenzáři.

20. Dne 14. 2. 2025 se žalobce seznámil s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, přičemž doplnil, že pravděpodobně čeká dítě se svou partnerkou a plánují svatbu. Dále sdělil, že v Ázerbájdžánu vykonával trest odnětí svobody od 15. 10. 2019 do 15. 7. 2021, přičemž mu byl trest prodloužen. Důvodem měl být nález drog. Ve věku 18 let byl povolán do armády, kde se pohádal s vojákem. Za tuto hádku byl odsouzen na tři roky, údajně kvůli vlivu příbuzného vojáka z ministerstva národní bezpečnosti. Rozsudek správnímu orgánu dosud nedoložil, má jej však uložen v mobilu. O rozsudku dříve nehovořil, protože neměl potřebné podklady, které si nechal zaslat od blízkých. Nyní může zaslat doklad o ukončení trestu, nikoliv však samotný rozsudek, o jehož zaslání blízké požádal. Tvrdil, že byl odsouzen na základě nepravdivých obvinění, trest mu byl snížen po zaplacení soudu rodiči, následně byl podmíněně propuštěn a amnestován. Incident s hidžábem v restauraci měl nastat v roce 2023, ačkoliv původně uvedl rok 2022. Nepřesnost uvedeného data přičítá omylu. Na dotaz, proč tyto skutečnosti neuvedl dříve, sdělil, že neměl podklady a nechtěl, aby to působilo nevěrohodně. Incident v restauraci označil za hlavní důvod odchodu ze země, neboť po něm byl zadržen policií a obával se dalšího vykonstruovaného obvinění. Dále uvedl, že incident s hidžábem v restauraci se stal rok po jeho propuštění z vězení, správní orgán upozornil, že by to odpovídalo červenci či srpnu 2022, zatímco žalobce tvrdil, že k události došlo krátce před jeho odjezdem z Ázerbájdžánu v srpnu 2023. Nepřesnost vysvětlil tím, že si přesná data nepamatuje a uvedl je omylem. Žalobce uvedl, že incident s vojákem nebyl fyzický, šlo pouze o hádku, která se odehrála půl roku před koncem jeho vojenské služby. Po jejím zdánlivém vyřešení byl tři dny před ukončením služby zatčen, což jej psychicky zasáhlo. Odsouzen byl za údajné fyzické napadání vojáků a získávání peněz, přičemž podle jeho tvrzení šlo o nepravdivá obvinění. Po zaplacení soudu mu byl uložen tříletý trest, z něhož vykonal dva roky a jeden měsíc. Následně byl po další platbě podmíněně propuštěn a po třech až čtyřech měsících zproštěn trestu v rámci plošné amnestie. Domnívá se, že řízení bylo zmanipulované, neboť pokud by se skutečně dopustil uvedených činů, amnestie by se na něj nevztahovala. Na dotaz, proč tyto

skutečnosti neuvedl dříve, sdělil, že neměl potřebné podklady a nechtěl, aby to působilo nevěrohodně. Incident v restauraci označil za hlavní důvod odchodu ze země, neboť po zadržení policií a následném pátrání v jeho bydlišti se obával opakování předchozího vykonstruovaného obvinění. Proto o něm hovořil i bez dokladů, na rozdíl od trestních rozsudků, které se snaží doložit.

21. Dne 18. 2. 2025 žalobce doložil správnímu orgánu lékařské potvrzení o graviditě paní J. B. a fotokopii listiny v ázerbájdžánském jazyce. Správní orgán zjistil, že se jedná o potvrzení nápravného zařízení stanice č. 3 o tom, že žalobci je z důvodu amnestie prominut zbytek trestu odnětí svobody uloženého rozsudkem soudu pro zvlášť závažné trestné činy města Ganja ze dne 23. 05. 2014.
22. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl, že mezinárodní ochrana podle §12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu se neuděluje
23. Z napadeného rozhodnutí plyne, že žalovaný shledal tvrzení žalobce o ohrožení jeho osoby ve vlasti nedůvěryhodným. Tuto nevěrohodnost shledal porovnáním výpovědí žalobce z jeho první žádosti o mezinárodní ochranu s jeho druhou, nyní projednávanou, žádostí o mezinárodní ochranu, v nichž shledal značnou nekonzistentnost a nesrovnalost. V první žádosti žalobce akcentoval náboženský útlak, zatímco v druhé žádosti již náboženský motiv nedominoval, když se k otázce náboženské svobody vyjadřoval velmi okrajově a důvodem druhé žádosti mělo být údajné nezákonné odsouzení k trestu odnětí svobody. Za významné žalovaný považoval také rozpory v tvrzeních žalobce ohledně důvodů jeho obavy z uvěznění. Zatímco v první žádosti žalobce tvrdil, že má čistý trestní rejstřík a nikdy nebyl ve vlasti odsouzen, v řízení o druhé žádosti uvedl, že byl v roce 2019 odsouzen za projev vlastního názoru. Teprve následně žalobce předložil rozsudek Okresního soudu města Baku, obvod Chatai ze dne 17. 01. 2020, z něhož vyplývá, že byl odsouzen za přechovávání omamných látek. Tvrzení žalobce o důvodu odsouzení tak neodpovídá obsahu předloženého rozsudku. Navíc až při seznámení s podklady pro rozhodnutí žalobce poprvé uvedl, že byl již dříve odsouzen během výkonu vojenské služby, což v předchozích výpovědích zcela zamlčel, ačkoliv se jej žalovaný opakovaně dotazoval, zda měl v zemi původu ještě nějaké jiné problémy. Další rozpory žalovaný shledal v časovém zařazení incidentu v restauraci, který měl být impulsem k opuštění vlasti. Žalobce uváděl různá data, jednou týden, jindy měsíc či rok po propuštění z vězení, přičemž právě tato událost měla být klíčová pro rozhodnutí o vycestování. Nesrovnalosti se objevily i v tvrzeních, kdy se měl dozvědět o tom, že byl hledán policií, kdy přesně opustil Ázerbájdžán a také v okolnostech ztráty cestovního dokladu. Žalobce v řízení o první žádosti tvrdil, že pas ztratil v Turecku, zatímco v řízení o druhé žádosti uvedl, že mu byl zabaven policií v SRN. Vysvětlení těchto rozporů žalovaný vyhodnotil jako nepravděpodobná a neuvěřitelná. Žalovaný dále poukázal na nevěrohodnost tvrzení žalobce ohledně důvodu jeho zadržení v SRN, kde byl v prosinci 2023 zadržen pro podezření z pašování cizinců. Tvrzení žalobce, že pouze vyhověl žádosti neznámé rodiny o odvoz na autobusovou zastávku, žalovaný označil za obtížně uvěřitelné. Na základě výše uvedeného žalovaný uzavřel, že žalobce je nevěrohodný pro zásadní nekonzistenci jeho azylového příběhu, která je podtržena i zatajením cestovního dokladu v řízení o první žádosti o mezinárodní ochranu.
24. Žalovaný se tak v napadeném rozhodnutí zabýval žalobcovými tvrzeními o obecné nesvobodě projevu a náboženství v Ázerbájdžánu, o tamní špatné ekonomické situaci a

- dále tvrzením o partnerském vztahu s českou státní příslušnicí, které považoval, na rozdíl od tvrzení žalobce o ohrožení jeho osoby ve vlasti, za věrohodná.
25. Jádrem argumentace žalovaného je tak zejména nevěrohodnost výpovědi žalobce, která má vyplývat z porovnání jeho výpovědi v rámci jeho první žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 22. 8. 2023, výpovědi v rámci nyní projednávané žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 6. 11. 2024 a doplnění při seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ze dne 14. 2. 2025.
26. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2024, č. j. 2 Azs 366/2023-23, žadatel musí v řízení o udělení mezinárodní ochrany nejprve tvrdit existenci důvodů relevantních z hlediska mezinárodní ochrany. Správní orgán je pak následně povinen zjistit skutečný stav věci v rozsahu důvodů, které žadatel uvedl. Musí také žadateli poskytnout během pohovoru dostatečný prostor k tomu, aby všechny důvody své žádosti uplatnil (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74). Břemeno tvrzení tedy v řízení o udělení mezinárodní ochrany stíhá žadatele o azyl. Zároveň, podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007-63 „*v případě, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany však uvádí skutečnosti podřaditelné pod taxativní výčet důvodů pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak je třeba žadatelem uváděné skutečnosti konfrontovat se zjištěními týkajícími se politického prostředí v zemi původu žadatele.*“ Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2005, č. j. 4 Azs 467/2004-89 „*uvede-li žadatel o udělení azylu v průběhu správního řízení skutečnosti, jež by mohly nasvědčovat závěru, že opustil zemi původu pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je povinností správního orgánu vést zjišťování skutkového stavu takovým způsobem, aby byly odstraněny nejasnosti o žadatelových skutečných důvodech odchodu ze země původu.*“
27. Břemeno důkazní je výrazněji rozloženo mezi žadatele o mezinárodní ochranu a žalovaného. „*Žadatel je povinen prokázat jím tvrzené skutečnosti, je-li to v jeho možnostech, nicméně žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují.*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017-40). Jsou-li žadatelem o udělení mezinárodní ochrany důvody uvedené v § 12 zákona o azylu alespoň tvrzeny, správní orgán má povinnost je prověřit (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2005, č. j. 3 Azs 156/2004-43).
28. Ve stručnosti tedy z výše uvedené judikatury vyplývá, že žadatel je povinen tvrdit skutečnosti relevantní pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Správní orgán má povinnost tato tvrzení prověřit a konfrontovat je se zjištěními týkajícími se situace v zemi původu žadatele.
29. Současně je nutno připomenout, že obecným základem pro kvalifikované rozhodování ve věci je, aby správní orgán zjistil skutkový stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Podle § 3 správního řádu postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Podle § 50 odst. 4 správního řádu, pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Konečně podle § 52 téhož zákona není správní orgán návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke

zjištění stavu věci. Z uvedených ustanovení tedy vyplývá jednoznačná povinnost správního orgánu zjistit skutečný stav věci, jakož i odstraňovat případné pochybnosti o tom, jak se konkrétní skutkové okolnosti udály. V řízení o udělení azylu je přitom základním a často jediným důkazem, který žadatel o azyl může předložit, jeho vlastní výpověď o okolnostech, které ho vedly k opuštění své země původu. Pokud má proto správní orgán pochybnosti o věrohodnosti právě tohoto klíčového důkazu, je jeho povinností shromáždit všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi vyvracejí či zpochybňují (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57).

30. Pokud jde o otázku hodnocení věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu, tou se zabýval Nejvyšší správní soud mj. v rozsudku ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, v němž uvedl: *„závěr správního orgánu o tom, že azylový příběh žadatele o mezinárodní ochranu či jeho část jsou nevěrohodné, je podmíněn důsledným přezkoumáním hodnověrnosti této výpovědi, na což by se měl zaměřit pohovor s žadatelem, a jeho výpověď by následně měla být řádně vyhodnocena dle obecně uznávaných indikátorů hodnověrnosti (věrohodnosti), jak jsou v podstatě shrnuty v čl. 4 odst. 5 směrnice 2011/95/EU. Mezi tyto indikátory hodnověrnosti patří zejména vnitřní a vnější konzistentnost žadatelovy výpovědi, otázka, zda je tato výpověď dostatečně konkrétní a její plausibilita ve světle relevantních informací o zemi původu.“*
31. Způsob vyhodnocení jednotlivých indikátorů věrohodnosti je blíže rozveden v materiálech Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (od r. 2022 Agentura Evropské unie pro otázky azylu, European Union Agency for Asylum, EUAA), především v praktické příručce Posuzování důkazů z března 2015 nebo Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System z roku 2018. Podle čl. 1.2.2.3 praktické příručky: Posuzování důkazů, je na veškeré nesrovnalosti, problémy s přesvědčivostí a nedostatečné informace třeba upozornit žadatele, který by měl dostat příležitost vyjasnit je. Vyšetřující úředník by se měl zaměřit také na zjištění jejich příčin, aby mohl náležitě posoudit jejich vliv na posouzení věrohodnosti.
32. Krajský soud odkazuje rovněž na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2024, č. j. 5 Azs 144/2024-31, podle něhož je v případě, kdy správní orgán považuje tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu za nevěrohodná z důvodu vnitřní či vnější nekonzistence jeho výpovědi, nezbytné, aby žadatele s těmito rozpory konfrontoval a poskytl mu prostor k jejich vysvětlení či odstranění. Pokud tak neučiní, neměl by tyto rozpory při hodnocení věrohodnosti zohlednit. Jedná se o třetí krok čtyřfázového postupu hodnocení konzistence výpovědi, jak jej popisuje praktická příručka Posuzování důkazů z března 2015 (bod 2.2.1.2).
33. V nyní projednávaném případě posouzení věrohodnosti výpovědi žalobce žalovaným nesplňuje kritéria vyplývající z výše uvedené judikatury. Ačkoliv žalovaný v napadeném rozhodnutí identifikoval několik rozporů a nekonzistencí ve výpovědích žalobce, nevedl pohovor tak, aby žalobci umožnil se ke všem těmto nesrovnalostem, o které opírá svůj závěr o nevěrohodném tvrzení, vyjádřit. Některé rozpory sice byly žalobci předestřeny a byl s nimi konfrontován, jiné však nikoliv, přesto byly následně zohledněny při hodnocení věrohodnosti. Konkrétně se jednalo o nesrovnalosti, které byly v napadeném rozhodnutí označeny jako „rámcový nesoulad mezi tvrzeními žadatele v řízení o první a o druhé žádosti o mezinárodní ochranu“, „nekonzistence tvrzení žadatele, že byl po incidentu v restauraci hledán policií“ a „nevěrohodnost tvrzení žadatele o důvodu nezákonného vycestování z ČR do SRN“.

34. Žalovaný tak svůj závěr o nevěrohodnosti žalobce opřel především o vnitřní nekonzistentnost jeho azylového příběhu, aniž by podnikl dostatečné kroky k odstranění všech zjištěných rozporů. Neinformoval žalobce o všech nesrovnalostech a neumožnil mu je objasnit, čímž zatížil řízení vadou spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu.
35. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je povinností správního orgánu vést pohovor tak, aby byly zjištěny veškeré rozhodné skutečnosti a prověřena věrohodnost tvrzení žadatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36). Tato povinnost nebyla v daném případě naplněna, a hodnocení věrohodnosti žalobce proto nemůže obstát jako výsledek řádně vedeného dokazování.
36. Krajský soud proto uzavírá, že žalovaný měl v případě závažných pochybností o věrohodnosti žalobce provést doplňující pohovor. Žalobce by tak dostal příležitost vysvětlit, jak mohly dané rozpory vzniknout. Neprovedení tohoto úkonu představuje porušení zásady materiální pravdy, neboť správní orgán nedostal požadavku na zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
37. Pokud jde o vnější věrohodnost výpovědi žalobce, která se týká souladu s informacemi o zemi původu, známými skutečnostmi a dalšími důkazy shromážděnými rozhodujícím orgánem, tou se žalovaný dle krajského soudu rovněž dostatečně nezabýval. Opatřil si sice informace ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ázerbájdžánu, avšak tyto v napadeném rozhodnutí použil jen velmi okrajově. Pouze na straně 6 napadeného rozhodnutí uvedl, že „si je samozřejmě vědom informací, že ázerbájdžánské bezpečnostní složky zneužívají k represí nepohodlných osob podstrčení drog, nic však nenasvědčuje, že by tomu tak bylo v případě žadatele“, když tento názor odůvodnil zejména tím, že žalobce o svém nezákonném odsouzení k trestu odnětí svobody v rámci první žádosti o mezinárodní ochranu vůbec nehovořil, naopak sdělil, že má čistý trestní rejstřík a v druhé, nyní projednávané, žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že byl odsouzen za projev názoru a nezmínil se, že by měl být jeho odsouzení odůvodněno držením drog. Žalovaný však opomenul posoudit žalobcova tvrzení v kontextu s informacemi o zemi původu. Z informace OAMP ze dne 8. 11. 2024, Ázerbájdžán, bezpečnostní a politická situace v zemi vyplývá, že *„přestože ústava i trestní zákoník zakazují praktiky mučení a jiného krutého, ponižujícího a nelidského zacházení a pachatelům v případě odsouzení hrozí až 10 let vězení, objevovaly se věrohodné informace o systematickém zneužívání těchto praktik bezpečnostními složkami. V zemi neexistovaly efektivní a nezávislé nástroje k vyšetřování a stíhání pachatelů mučení, kteří se v důsledku toho těšili beztrestností“*. Ve zprávě Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 30. 6. 2024, Ázerbájdžán, výroční zpráva o svobodě vyznání za rok 2023 je uvedeno, že *„lidskoprávní skupiny a zadržené osoby uváděly, že vláda nadále fyzicky týrá, dočasně drží v samovazbě, zatýká a uvěžňuje náboženské aktivisty a že mnoho případů zatčení a odsouzení náboženských osobností, mimo jiné na základě obvinění z držení drog, bylo politicky motivovaných“*. Uvádí také, že vláda zatkla stovky aktivistů a šíitských muslimů, které vláda považovala za nekonformní. *„Podle ochránců lidských práv je prudký nárůst počtu osob definovaných lidskoprávními skupinami jako „pokojní věřící“ ve vězení od roku 2021 do roku 2023 způsoben z velké části masovým zatýkáním šíitských muslimů, o nichž vládě loajální sdělovací prostředky prohlašovaly, že mají vazby na šíitské skupiny v Íránu, přestože je úřední činitelé obvinili z drogové trestné činnosti.“* Ve světle těchto informací je soud toho názoru, že žalovaný ve svém posouzení věrohodnosti pochybil, když žalobcova tvrzení dostatečně neporovnal s jemu známými, relevantními informacemi o zemi původu.

38. Krajský soud s ohledem na výše uvedené musel přisvědčit žalobní námitce, že žalovaný nepostupoval v souladu s ustanovením § 3 správního řádu a nemohl dospět k závěru o nevěrohodnosti výpovědi žalobce, pokud mu neposkytl příležitost k vysvětlení všech nesrovnalostí uvedených v napadeném rozhodnutí. Z tohoto důvodu krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení
39. V dalším řízení bude na žalovaném, aby se žádostí žalobce znovu zabýval a umožnil mu objasnit všechny tvrzené nesrovnalosti, a to provedením doplňujícího pohovoru. Při důsledném přezkoumání věrohodnosti azylového příběhu žalobce je nezbytné, aby žalovaný řádně vyhodnotil výpověď dle výše shrnutých indikátorů věrohodnosti, tedy plauzibility a konkrétnosti tvrzení a jejich vnitřní a vnější konzistentnosti. Své závěry potom bude muset řádným, srozumitelným a přezkoumatelným způsobem odůvodnit.

V. Závěr a náklady řízení

40. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že žalobní námitka je důvodná. Proto napadené rozhodnutí zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem, vysloveným v tomto zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
41. Žalobce byl ve věci úspěšný, náleží mu tak právo na náhradu nákladů řízení v dále uvedeném rozsahu (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).
- a. Žalobce byl zastoupen advokátem, náleží mu proto náhrada nákladů právního zastoupení. Advokát vykonal celkem 2 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepis a podání žaloby).
 - b. Sazba za jeden úkon právní služby podle § 7 bod 5 a § 9 odst. 5 advokátního tarifu po novele účinné od 1. 1. 2025 činí 4 620 Kč, celkem za 2 úkony 9 240 Kč.
 - c. Advokátu náleží paušální náhrada hotových výdajů za 2 úkony po 450 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu ve znění účinném po novele účinné k 1. 1. 2025), celkem 900 Kč.
 - d. To vše včetně DPH ve výši 2 129,40 Kč.

Celkem žalobce vynaložil náklady řízení ve výši 12 269,40 Kč, po zaokrouhlení na celé koruny v souladu s matematickými pravidly 12 269 Kč.

42. Platební místo bylo určeno v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., přiměřená lhůta k splnění povinnosti pak v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s 64 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 19. září 2025

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
samosoudkyně